

Regional
Anti-Doping
Organization
of
Central
Asia

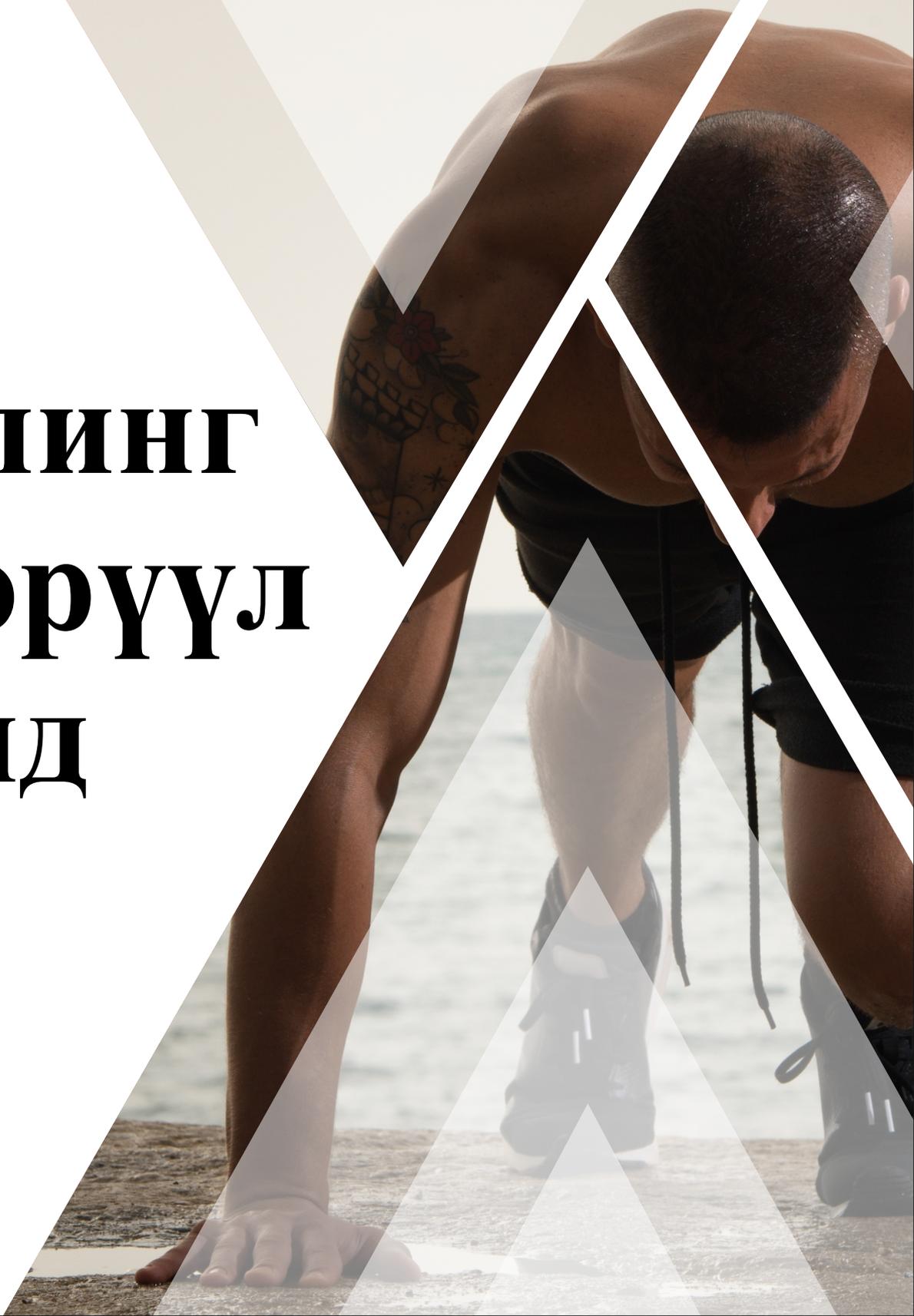
R A D O C A

Asia Anti-Doping Foundation

AADF

Допинг ба эрүүл мэнд

Допингийн тодорхойлолт. Допингийн эсрэг дүрэм

Допинг гэдэг нь Дэлхийн Допингийн Эсрэг Хуулийн (код) 2.1-2.10-т заасан допингийн эсрэг хуулийг зөрчсөн нэг буюу хэд хэдэн тохиолдлыг хэлнэ.

Хуульд энэ зөрчил нь зөвхөн эерэг тест биш байж болно гэж заасан. Допингийн эсрэг хуулийн зөрчилд:

1. Тамирчнаас авсан дээжинд хориотой бодис буюу түүний метаболитууд, маркерууд илрэх
2. Тамирчин хориотой бодис, хориотой аргыг хэрэглэх буюу хэрэглэхийг завдах
3. Дээж авах журмаас зайлсхийх, татгалзах, ирэхгүй байх
4. Байршлын мэдээлэл өгөх журмыг зөрчсөн байх
5. Допингийн хяналтын аль нэг бүрэлдэхүүн хэсгийг хуурамчаар үйлдэх, хуурамчаар үйлдэхийг оролдох
6. Хориотой бодис, хориотой аргыг эзэмших
7. Аливаа хориотой бодис, хориотой аргыг тараах буюу тараахыг оролдох
8. Аль нэг тамирчинд хориотой бодис, хориотой аргыг зааварчлах буюу зааварчлахыг оролдох
9. Хамжих (туслалцаа үзүүлэх, урамшуулах, хөнгөвчлөх, хуйвалдах, нуухыг өдөөн турхирах, эсхүл допингийн эсрэг хуулийг зөрчих буюу зөрчихийг оролдох, санаатайгаар оролцуулсан бусад хэлбэр)
10. Хориотой холбоо (допингийн эсрэг байгууллагын харьяаллын дагуу тамирчин эсвэл бусад хүнийг спортын ямар нэгэн ажилтантай хамтран ажиллуулах, хэрэв тухайн ажилтан нь допингийн эсрэг байгууллагын харьяалалд хамрагдах эрхгүй бол элсэлт авах эрхгүй)

Допингийн эсрэг хуулийн зөрчлийг лабораторийн шинжилгээний дүн болон бусад шинжилгээний "аналитик бус" нотолгоо гэх мэт аливаа найдвартай хэрэгслээр нотлох боломжтой.

Баримт нь "тамирчны биологийн паспорт" (тамирчны биологийн үзүүлэлтүүдийг удаан хугацаанд судлах), хүлээн зөвшөөрөх, гэрчийн мэдүүлэг болон бусад баримтат нотолгоо зэргийг багтааж болно.

Дэлхийн Допингийн эсрэг хуулийн дагуу тамирчин бүр тэмцээний допингийн эсрэг дүрмийг дагаж мөрдөх шаардлагатай байдаг. Тамирчид эдгээр дүрмийг тэмцээнд оролцох нөхцөл болгон хүлээн зөвшөөрч, дагаж мөрдөх үүрэгтэй! Допингийн эсрэг дүрмийг үл тоомсорловол тамирчин өөрийн биеэр хариуцлага хүлээнэ!

Допингийн бодисуудын ангилал

Сүүлийн жилүүдэд энгийн витамин бус ноцтой бэлдмэлүүдийг хүүхэд залуучуудын дунд хэрэглэх нь фармакологийн хэрэглээний асуудал болж байна. Спортод илүү сайн үр дүнд хүрэхийн тулд дасгалжуулагчид, тамирчид, ихэвчлэн эцэг эхчүүд өөрсдөө залуу тамирчдад фармакологийн бодисыг хэрэглүүлж эхэлдэг. Ийнхүү залуу тамирчдын үйл ажиллагааг сайжруулах зорилгоор хэрэглэсэн эмнүүд нь залуу тамирчдын эрүүл мэндэд хор хөнөөл учруулж болзошгүй юм. Үүний зэрэгцээ тамирчид эдгээр эмийг удаан хугацаагаар хэрэглэхэд үзүүлэх эрүүл мэндийн үр дагаврыг клиникийн практикт судлагдаагүй бөгөөд залуу тамирчны эрүүл мэндэд бодит аюул занал учруулж болзошгүй юм.

1. Анаболик стероидууд

Хамгийн аюултай допингийн бодисууд. Мэргэжлийн болон сонирхогчдын спортод өргөн тархсан. Эмийн жагсаалт нилээн өргөн хүрээтэй. Эдгээр нь усан ба тос суурьтай тарилга, шахмал, наалт гэх мэт янз бүрийн хэлбэртэй байх ба янз янзын аргаар хэрэглэгддэг.

Стероидууд нь булчинг томруулж хүчтэй болгох боломжтой боловч хэрэглэснээс үүсэх үр дагавар нь эрүүл мэндэд маш их аюултай.

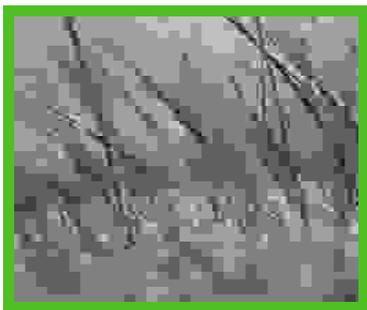
Өсвөр насныханд стероид хэрэглэх асар их эрсдэлтэйг зайлшгүй мэдэх хэрэгтэй. Энэ насанд стероидын нөлөөгөөр зөвхөн бие бялдар өсөөд зогсохгүй бэлгийн бойжилт явагддаг. Мөн хувь хүний амьдралын туршид үлдэх олон хувь хүний зан чанарууд бий болдог.

Стероид хэрэглэдэг өсвөр насныхан түрэмгий болж, түргэн ааштай болох, үе үе сэтгэлийн гутрал эсвэл хөөрөлд орох, амархан гомдох, гэвчээргүй, бухимдуу, уур уцаартай болдог. Энэ нь ихэвчлэн хүчирхийллийн бэлэн байдалд хүргэж болзошгүй юм.

Стероид хэрэглэснээр эрүүл мэндэд үзүүлэх нөлөө:

- сэтгэцийн өөрчлөлт
- түрэмгий байдал нэмэгдэх
- сэтгэлийн хөөрөл
- элэгний эмгэгүүд
- зүрх судасны тогтолцооны эмгэгүүд
- цусны даралт ихсэх,
- батгаших
- бэлгийн дуршил өөрчлөгдөх

анаболик стероидууд уудаг эрчүүдэд дараах зүйлс тохиолддог:

- Төмсөг жижигрэх
- үрийн шингэний үүсэлт буурах
- бэлгийн сулрал

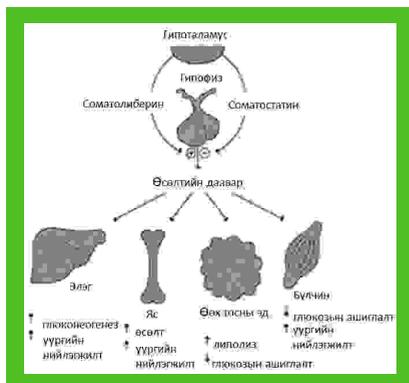
эмэгтэйчүүдэд:

- дуу хоолой бүдүүрэх
- бие болон нүүрэн дээгүүр үс ургах
- сарын тэмдэг өөрчлөгдөх

2. Өсөлтийн даавар

Өсөлтийн дааврыг түгээмэл бус хэрэглэдэг. Энэ дааврын нөлөөгөөр булчингийн хэмжээ, хүч нэмэгдэж, тулгуур эрхтэний тогтолцооны бусад элементүүд (холбоос, шөрмөс, хальс, яс) бэхэждэг. Насанд хүрсэн хүн энэ бэлдмэлийг хэрэглэснээр мөчдийн болон дотор эрхтний (зүрх, бөөр, уушиг гэх мэт) өсөлт нэмэгдэж хэвийн харьцаа алдагдснаар эмгэг үүсдэг.

Эрүүл мэндэд үзүүлэх нөлөө:

- гаж өсөлт
- толгойн хүчтэй өвдөлт
- харааны өөрчлөлт
- цусны даралт ихсэх, зүрхний дутагдал үүсэх эрсдлийг нэмэгдүүлэх
- чихрийн шижин, хавдар
- артрит
- зүрхний тэлэлт
- элэг, бамбай булчирхайн үйл ажиллагааны алдагдал

3. Эритропоэтин

Эритропоэтин нь хор хөнөөл багатай мэт санагдавч, энэ допингийн бэлдмэл нь хор хөнөөл учруулж болзошгүй юм. Анагаах ухаанд эритропоэз гэдэг нь эсэд хүчилтөрөгч зөөвөрлөх боловсорсон улаан эс үүсэхийг хэлнэ. Өндөр тунгаар хүчилтөрөгч авснаар бие махбодын тэсвэр хатуужил нэмэгдэж энергийн үйл ажиллагаа эрс нэмэгддэг. Гэсэн хэдий ч ясны улаан чөмгийг тогтмол сэдээснээр (энд цусны улаан эсүүд "төрдөг") түүний эх үүсвэрт цусны эмгэг үүсгэдэг. Үүнээс гадна улаан эсийн хэмжээ ихэссэнээр цус наалдамхай болж судас бөглөрч улмаар зүрх судас, тархинд цусны судас бөглөрөх эрсдэлийг нэмэгдүүлдэг (энэ нь зүрхний шигдээс, цус харвалтанд хүргэдэг).

4. Стимуляторууд

Стимуляторууд нь хориотой бодист хамаардаг. Стимуляторууд нь бие махбод, түүний эрхтэн системийн үйл ажиллагааг идэвхижүүлдэг. Түүнээс гадна, энэхүү дэд бүлгийн бодисуудыг тэмцээний үеэр хориглодог. Учир нь энэхүү дэд бүлгийн бодисууд нь богино хугацаанд үйлчилдэгтэй холбоотой. Стимуляторууд нь төвийн болон захын мэдрэлийн системд нөлөөлдөг.

Стимуляторуудын гаж нөлөө:

- тайван бус, түрэмгий болох
- усгүйжих
- жин буурах
- биеийн дулаан зохицуулга алдагдах
- зүрхний хэм алдагдах
- цусны даралт ихсэх
- цус харвах эрсдэл нэмэгдэх

Эдгээр бодисын ихэнх нь ханиагийн эмнүүдийн найрлаганд ордог. Жишээлбэл, эдгээр бодисууд нь хамрын цацлага, чихний болон нүдний дусаалгын найрлаганд нь ордог. Тиймээс ямар нэгэн эм хэрэглэхээс өмнө тамирчид хориотой бодисын найрлагатай эсэхийг шалгаж үзэх хэрэгтэй.

Стимуляторууд үүсгэж болох асуудлууд:

- чичрэх, салгалах
- хөдөлгөөнийг зохицуулахтай холбоотой асуудал
- зүрхний үйл ажиллагааг түргэсгэх
- дулааны цохилтын улмаас ухаан алдах улмаар үхэлд хүргэх
- донтолт, сэтгэцийн эмгэгийн илрэл

5. Каннабиноидууд

Тамирчдын допингийн эсрэг хуулийг зөрчсөнтэй холбоотой бодисын хамгийн тод төлөөлөгч бол каннабиноидууд юм.

Каннабиноидууд нь: байгалийн (жишээлбэл, маалинга (каннабис), гашиш, марихуан); эсвэл нийлэг дельта-9-тетрагидроканнабинол; каннабиметик, жишээлбэл, "Spice".

Маалинга (марихуан) нь 400 гаруй химийн бодисоос бүрддэг боловч оюун ухаанд нөлөөлдөг гол идэвхтэй бодис нь ТГК гэгддэг дельта-9-тетрагидроканнабинол юм. ТГК нь тархи, бэлэг эрхтэн, дэлүү, элэг, уушиг зэрэг эд эрхтэн болон өөхний эсүүдэд хуримтлагддаг. ТГК-ын хамгийн их концентраци нь хөдөлгөөн, сурах, санах ойг зохицуулах үүрэгтэй тархины хэсгүүдэд ажиглагддаг.

Ихэнх тамхины хольцууд нийлэг каннабиноид агуулдаг бөгөөд энэ нь байгалийн каннабиноидтой харьцуулахад илүү хүчтэй. Нэгдүгээрт, тамхи татах хольцын нөлөө нь сэтгэцийг өөрчлөхөд чиглэгддэг боловч тэдгээр нь хүний бие махбодийн эрүүл мэндэд маш сөрөг нөлөө үзүүлдэг. Түүнээс гадна, эрүүл мэндэд хор хөнөөл учруулах ерөнхий нөлөөллөөс гадна синтетик каннабиноидууд нь донтуулах үйлчилгээ ихтэй, улмаар хараат байдал үүсгэдэг.

Spice ("spice"- амтлагч, амт оруулагч) нь химийн бодисоор бүрсэн өвс ургамал хэлбэрээр худалдаанд гардаг нийлэг тамхи хольцын нэг юм. Одоогийн байдлаар нийлэг каннабиноид нь Spice-ийн гол найрлага юм.

Каннабиноидуудын тухай зайлшгүй мэдэх шаардлагатай: байгалийн (жишээлбэл каннабис, гашиш, марихуан) эсвэл синтетик дельта-9-тетрагидроканнабинол (ТГК) ба каннабимиметикууд, жишээлбэл, Spice, JWH-018, JWH-073, HU-210 – Дэлхийн Допингийн Эсрэг Агентлагийн "Хориотой арга ба бодис" (S8 ангилал)-д багтсан бөгөөд тэмцээний үеэр хориотой гэдгийг та мэдэх ёстой.

Гол асуудал нь тэмцээний бус үед хар тамхи (ангилал S7), каннабиноидыг хориглодоггүй явдал нь юм. Гэхдээ, нэгдүгээрт, мансууруулах бодисыг тэмцээний бус үеэс гадна хугацаанд хэрэглэснээр биенээс удаан хугацаагаар гардаг тул тэмцээний үеэр илрүүлж болно. Энэ бол допингийн эсрэг хуулийг аль хэдийн зөрчсөн! Хоёрдугаарт, каннабиноидыг тэмцээний бус үед ашиглахад (мөн тэмцээний үед ч гэсэн!) тамирчны бэлтгэлийн дэглэм өөрчлөгддөг. Энэ нь сахилгын шийтгэл хүлээлгэдэг.

Түүнээс гадна каннабиноидыг үйлдвэрлэх, хадгалах, борлуулах нь эрүүгийн гэмт хэрэг гэдгийг мартаж болохгүй.

6. Насвай (нунтаг тамхины хөөрөг)

Одоогийн байдлаар насвай нь өргөн хэрэглэгддэг бодис бөгөөд тамхи, спиртээс ялгаа нь зөвхөн 18-аас дээш насны хүмүүст зарагддаг юм. Үүнээс гадна, энэ нь хямдахан байдаг бөгөөд - өртөг нь тамхинаас хамаагүй бага байдаг юм.

Насвайгийн гол бүрэлдэхүүн хэсэг нь энгийн хаг эсвэл тамхи юм. Өмнө нь тамхитай төстэй ургамал "нас" -ийг ашигладаг байсан учраас энэ бодист ийм нэр өгчээ. Тамхинаас гадна насвайгийн найрлаганд нь хэрчсэн шохой эсвэл хуурай архи, төрөл бүрийн ургамлын үнс, тэмээний аргал эсвэл тахианы хог, зарим тохиолдолд тос ордог. Дашрамд хэлэхэд жижиг зүйлч гэсэн энэ бодисын найрлага нь ч гэсэн зэвүүцэл үүсдэг. Цэцэрлэгийг арчлах үед тахианы хогийг "шатаж" болзошгүй ургамал болохоор нь гэмтэхээс урьдчилан сэргийлэхийн тулд үргэлж нойтон байлгадаг. Гэхдээ насвайд тахианы хогийг ямар ч шингэрүүлэлгүйгээр "байгаагаар нь" хэрэглэдэг.

Насвайг удаан хугацаагаар хэрэглэснээр дотор муухайрах, толгой өвдөх, хоол боловсруулах чадваргүй болох, уруул дээр цэврүү, шарх үүсэх зэрэг шинж тэмдгүүд илэрдэг.

Насвай ашигладаг хүмүүс сэтгэлийн хөдлөл нэмэгдэж, зохисгүй зан авир гаргаж магадгүй тул анхаарах нь зүйтэй. Мөн багш, дасгалжуулагчид, эцэг эхтэйгээ бүдүүлэг ба зүй бус харьцдаг.

Хамгийн сайн борлуулалт хийхийн тулд гашиш эсвэл бусад мансууруулах бодисыг насвайд нэмдэг. Тиймээс "хор хөнөөлгүй" насвайнаас аажмаар хар тамхинд донтох магадлал үүсдэг.

7. Биологийн идэвхит бүтээгдэхүүнүүд

Биологийн идэвхит бүтээгдэхүүнүүд (БИБ) нь зөвхөн хүнсний нэмэлт тэжээлүүд бөгөөд эдгээр нь эм биш, хохирол учруулахгүй байхыг шаарддаг нэмэлт тэжээл юм. Орчин үед БИБ нь өндөр эрэлттэй байгаа бүтээгдэхүүн юм. Бүтээгдэхүүний зардлыг хэмнэх, хамгийн бага зардлаар хамгийн их ашиг олж авахыг хүсдэг компаниуд үүсэж байна.

Бүс нутгийн допингийн эсрэг байгууллага нь тамирчид болон фитнес клубуудад явдаг хүмүүст биологийн идэвхит бүтээгдэхүүнүүд хэрэглэхийг зөвлөдөггүй учир нь тэдгээр нь ихэнхдээ найрлаганд нь бичигдээгүй бодисууд болон хориотой бодисууд агуулдаг.

Тодорхой хэмжээний нэмэлт тэжээл авахаар шийдэхийн өмнө та энэ нь үнэхээр шаардлагатай бөгөөд эрүүл мэнд, спортын карьерт эрсдэл үүсгэхгүй эсэхийг сайн шалгах хэрэгтэй.

Спортын хоол тэжээлийн бүтээгдэхүүний 70 хүртэлх хувь нь хуурамч бөгөөд анаболик стероидууд, психостимулятор, шээс хөөх эм гэх мэт спортод хориотой бодис агуулдаг болохыг санах нь зүйтэй. Спортын хоол тэжээлийн бүтээгдэхүүнийг интернетээр худалдаж авахдаа онцгой анхаарал тавих хэрэгтэй. Ихэнх улс орнуудад биологийн идэвхит бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлд заагдсан найрлагаараа үйлдвэрлэгддэггүй. Биологийн идэвхит бүтээгдэхүүнийг бүрдүүлдэг найрлага нь багцад заасан бодисуудтай тохирохгүй байвал допингийн эсрэг дүрмийн дагуу хориглоно гэсэн үг юм.

Допингийн хяналтын эерэг үр дүнгийн нэлээд хэсэг нь чанар муутай биологийн идэвхит бүтээгдэхүүн хэрэглэсний үр дагавар юм.

Биологийн идэвхит бүтээгдэхүүнүүд ба спортын хоол тэжээлийг эмчийн зөвлөгөөгүйгээр бие даан хэрэглэж болохгүй. Энэ нь эрүүл мэнд, спортын карьерийн хувьд аюултай байж болно.

8. Энергийн ундаа

Энергийн ундаа - тоник нөлөө бүхий архигүй ундаа, ялангуяа залуучууд болон спортоор хичээллэдэг хүмүүсийн дунд түгээмэл хэрэглэгддэг энергийн ундаа юм.

Олон талаараа энергийн ундааг түгээмэл хэрэглэдэг нь амжилттай маркетингийн стратегиас үүдэлтэй юм. Зар сурталчилгааны кампаниуд ажилд хэрэглэгчдэд бие бялдар, оюун санааны хүч нэмэгдэх “энерги” ирнэ гэж амладаг. Үйлдвэрлэлийн кампаниуд томоохон спортын арга хэмжээнүүдийг ивээн тэтгэдэг. Тиймээс энергийн ундааны хэрэглээ нь ялангуяа залуу хүмүүсийн дунд идэвхитэй амьдралын хэв маяг, спорт, хөдөлгөөнтэй холбоотой юм шиг санагддаг.

Гэсэн хэдий ч ийм ундааны энергийн нөлөө нь хуурамч зүйл юм. Учир нь энергийн ундаанууд өөрсдөө энергийн эх үүсвэр биш харин биеийн нөөцийг ашигладаг. Үйлдвэрлэгч нь тэсвэр тэвчээрийг нэмэгдүүлж, тамирчдын үзүүлэлтийг сайжруулна гэж амлаж байгаа ч идэвхитэй найрлага нь кофеин ба / эсвэл түүний аналог (таурин, глюкоуронолактон гэх мэт), элсэн чихэр, ургамлын хандыг агуулсан байдаг. Мөн тэдний бодит үйлдэл бол зүрхний хэмнэлийг түргэсгэх, цусны даралтыг нэмэгдүүлэх төдийгүй шингэн алдалт үүсгэдэг.

Хамгийн аюултай нь өсвөр насныханы түгээмэл хэрэглэдэг архи холигдсон энергийн ундаанууд (жишээлбэл – архи ба энергийн ундааг холисон коктейль) нь бие махбодийн ажиллах чадварт нөлөөлдөг. Коктейльд агуулагдах кофеины хэт их хэмжээ нь хүний согтох мэдрэмжийг сулруулж, архи, согтууруулах ундаа хэтрүүлэн хэрэглэхэд хүргэж улмаар архины хордлогыг 3 дахин нэмэгдүүлдэг. Согтууруулах ундааны хамт энергийн ундаа хэрэглэх нь согтууруулах ундааны мэдрэмжийг сулруулдаг болохоос согтолтыг бууруулдаггүй!

Энергийн ундаанууд спортын ундаа хэлбэрээр зарагддаг байсан ч тэдгээрийг хэрэглэх нь зөвлөдөггүй. Тэд цангааг тайлдаггүй - эсрэгээр, бэлтгэлийн өмнө, бэлтгэлийн үеэр эсвэл дараад нь тэдний хэрэглээ нь зөвхөн шингэн алдалтыг нэмэгдүүлдэг. Түүнчлэн, биеийн тамирын дасгалын үеэр энергийн ундаа уух нь зүрх судасны тогтолцооны асуудлууд үүсч болзошгүй.

Энергийн ундааг ихээр ашиглах нь уур уцаартай болох, цочромтгой болох, зүрх дэлсэх, нойргүйдэх, сэтгэл гутрал, сэтгэлийн огцом өөрчлөлт гэх мэт. байдлуудыг өдөөж өгдөг. Энергийн ундаа нь элсэн чихрийн агууламж өндөртэй тул (250 мл тутамд 9 ширхэг ёотон, нэг лаазтай ундаанд 6 ширхэг ёотон агуулагддаг) тэдгээрийн хэрэглээ нь маш их тааламжгүй үр дагаварт хүргэдэг: шүдний паалан устах, илүүдэл жин, гэдэсний үйл ажиллагаа буурах, хийн үйлдвэрлэл нэмэгдэх, ходоод гэдэсний хямрал, харшлын өвчин, бодисын солилцооны эмгэг байдал, элэгний томрол, чихрийн шижин.

Түүнчлэн энергийн ундаануудын нэг хэсэг болох кофеины тун өндөр тул мансууруулах бодисын хараат байдалд хүргэдэг. Кофеин 150 мг/кг тунгаар хэрэглэхэд хүнийг үхэлд хүргэдэг. Дунджаар 250 мл энергийн ундаа нь 80 мг кофеин агуулдаг. Гэсэн хэдий ч энергийн ундааны үйлдвэрлэгч компаниуд 500 мл савлагатай ундаа зардаг бөгөөд тус бүр 160 мг кофеин агуулдаг юм.

"Хориотой бодис ба аргын жагсаалт" олон улсын стандарт

Дэлхийн Допингийн Эсрэг Агентлагаас (ДДЭА) боловсруулсан “Хориотой бодис ба аргын жагсаалт” (цаашид - жагсаалт) бий.

ДДЭА-ийн хориотой жагсаалтад спортод хориотой бодис, аргын жагсаалт байгаа.

ДДЭА үе үе, жилд дор хаяж нэг удаа энэ жагсаалтыг шинэчилдэг. Шинэчилсэн жагсаалт нь жил бүрийн 1-р сарын 1-ээс эхлэн хүчин төгөлдөр болох бөгөөд ДДЭА-ийн вэбсайтад хэдэн сарын өмнө гарсан байдаг.

Хориглосон жагсаалтыг гурван үндсэн бүлэгт хувааж болно:

1. **Бүх цаг үед хориотой бодисууд ба аргууд**, тэмцээний болон тэмцээний бус үед хориотой бодисууд болон аргууд (хэрэглэхийг зөвшөөрөөгүй бодисууд: анаболик стероидууд, пептид дааврууд, өсөлтийн хүчин зүйлүүд болон үүнтэй төстэй бодисууд, бета-2 агонистууд, дааврын антагонистууд ба модуляторууд, шээс хөөх ба далдагч бодисууд, цусны допинг, химийн болон физик аргаар манипуляци хийх , генийн допинг).
2. **Зөвхөн тэмцээний үед хориотой** (стимуляторууд, каннабиноидууд, глюкокортикостероидууд)
3. **Зарим төрлийн спортод хориотой** (архи, бета хориглогч)

ДДЭА-ийн вэбсайтад “Хориотой бодисууд болон аргууд” жагсаалтын одоогийн хувилбар: <https://www.wada-ama.org/en/content/what-is-prohibited>

ХОРИОТОЙ БОДИСУУДЫГ ЭМЧИЛГЭЭНИЙ ЗОРИЛГООР ХЭРЭГЛЭХ

Эмчилгээний хэрэглээний Олон улсын стандартын дагуу тамирчин нь допингийн эсрэг байгууллага ба олон улсын холбооны эмчлэх хэрэглээний Хорооноос олгосон зөвшөөрөл байвал хориотой жагсаалтад байгаа бодис ба арга хэрэгслийг ашиглах бүрэн эрхтэй.

Тамирчин эмчилгээ хийлгэх эрхтэй!

Хэрэв Таны эрүүл мэндийн байдал хориотой жагсаалтад орсон бодис, арга хэрэгслийг ашиглах шаардлагатай бол Дэлхийн Допингийн Эсрэг хуулийн дагуу тэднийг эмчилгээний зориулалтаар (ЭЗ) ашиглах зөвшөөрөл авах боломжтой.

ЭЗ-ийн зөвшөөрлийг дараах байдлаар олгоно:

- Хориотой бодис, аргаар эмчлэх эмчилгээний бичиг баримт
- ЭЗ-нд заасан хориотой бодис ба аргыг дээж авах, хэрэглэх, эзэмших, ашиглах зорилгоор авсан хориг арга хэмжээнээс хамгаална

ЭМЧИЛГЭЭНИЙ ЗОРИЛГООР ЗӨВШӨӨРӨЛ АВАХ ШАЛТГААНУУД:

- хориотой бодис ба аргыг хэрэглэхгүй байх нь эрүүл мэндэд мэдэгдэхүйц доройтол үүсгэдэг
- хэрэглээ нь спортын үзүүлэлтийг сайжруулахгүй байх
- боломжийн өөр хувилбар байхгүй
- ашиглах хэрэгцээ нь тэдгээрийг ашиглах үед хориотой бодис ба аргыг урьд өмнө хэрэглэсний (ЭЗ-гүйгээр) үр дагавар биш байх

ЭЗ-ийг АВАХ ХҮСЭЛТ ГЭЖ ЮУ ВЭ?

ЭЗ зөвшөөрлийг авахын тулд тамирчин ЭЗ авах хүсэлтийн маягтыг зөв бөглөж, зохих байгууллагад өгөх ёстой.

ЭЗ-ийн хүсэлтэнд дараах зүйлс заагдана:

Тамирчдын тухай мэдээлэл:

- Овог, нэр, хүйс;
- холбоо барих мэдээлэл;
- спортын төрөл/ ангилал;
- тамирчдын түвшин (олон улсын эсвэл үндэсний холбооны гишүүн);
- та хөгжлийн бэрхшээлтэй тамирчин уу?

Эмнэлгийн мэдээлэл:

- нарийвчилсан онош;
- хориотой бодис, аргыг ашиглах үндэслэл;

Эмнэлгийн дэлгэрэнгүй мэдээлэл:

- хориотой бодисын ерөнхий нэр;
- тун;
- давтамж, хэрэглэх арга, хэрэглэх хугацаа;
- лабораторийн болон клиник судалгааны үр дүн;
- энэхүү хүсэлттэй холбоотой рентген зураг болон бусад зураг, график;

Хүсэлтэнд дараах нь хавсааргдсан байх ёстой:

- **эмчийн мэдүүлэг:** хориотой бодис ба аргыг хэрэглэх шаардлагатай эсэх, эмчийн нэр, эмчийн мэргэшсэн байдал, эмчийн холбоо барих мэдээллийг зааж өгсөн, эмчийн гарын үсэгтэй мэдүүлэг;
- **өмнөх хүсэлтүүд:** хэрэв байгаа бол;
- **тамирчны мэдүүлэг:** түүний эмнэлгийн өгөгдлийг ЭЗ комисс болон бусад эрх бүхий этгээдээр хянуулах зөвшөөрөлтэйгээр;

Тамирчин ЭЗ өргөдөл гаргахдаа бичиг баримтын бүх хуулбарыг хадгалах ёстой. ЭЗ өргөдөл гаргахтай холбоотой аливаа зардлыг тамирчин хариуцдаг.

ЭЗ-ийн ХҮСЭЛТИЙГ ГАРГАХ ЭЦСИЙН ХУГАЦАА:

Хориотой бодис ба аргыг хэрэглэх шаардлагатай болсон тохиолдолд ЭЗ-ийн хүсэлтийг аль болох түргэн гаргана. (хэрэглэхээсээ өмнө гэдгийг анхаараарай) Зөвхөн тэмцээний үеэр хориглосон ЭЗ бодис ба арга хэрэгслийн талаарх хүсэлтийг тэмцээнээс 30-аас доошгүй хоногийн өмнө ирүүлнэ.

ЭЗ-ийн ХҮСЭЛТИЙН ТУХАЙ ШИЙДВЭР:

- ЭЗ комисс хүсэлтийг хүлээн авснаас хойш 21 хоногийн дотор хүлээн зөвшөөрөгддөг;

- тамирчинд бичгээр мэдээлж, АДАМС системд бүртгүүлдэг;
- ЭЗ олгохоос татгалзсан үед татгалзсан шалтгаануудын тайлбарлана ;

Тамирчин нь ЭЗ-ийн Хорооны шийдвэрийг давж заалдах шатны байгууллагад давж заалдах эрхтэй.

ДДЭА нь аливаа ЭЗ-ийг эргэн харах эрхтэй. ДДЭА-ийн шийдвэрийг давж заалдах гомдлыг Лозанна дахь Спортын Арбитрын шүүхэд гаргадаг.

ЭЗ-д ХЭН ЗӨВШӨӨРӨЛ ӨГДӨГ ВЭ?

Үндэсний хэмжээний тамирчдад зориулсан ЭЗ-ийн зөвшөөрлийг **Үндэсний допингийн эсрэг байгууллага** эсвэл **Бүс нутгийн допингийн эсрэг байгууллага** гаргадаг. Хүсэлтийг батлагдсан маягтын дагуу боловсруулж, ЭЗ-ийн Хороо (ЭЗХ) хянана. ЭЗ-ийн зөвшөөрөл нь зөвхөн заасан хугацаанд, тодорхой тунгаар заасан бодис ба аргын хувьд л хүчинтэй байдаг. ЭЗ гаргасан байгууллагаас тависан шаардлага буюу нөхцлийг биелүүлээгүй тохиолдолд хугацаа дуусахаас өмнө зөвшөөрөл цуцлагдаж болзошгүй.

Олон Улсын Холбоо (ОУХ) нь олон улсын түвшний тамирчдад (ОУХ-ноос тодорхойлсон), ОУХ -ны шинжилгээний бүртгэлийн санд бүртгэгдсэн тамирчид эсвэл олон улсын тэмцээнд оролцож буй тамирчдад ЭЗ зөвшөөрлийг олгодог. ЭЗ-ийн хүсэлтийг Олон улсын холбооны хүсэлтийн маягтын дагуу эсвэл АДАМС системээр дамжуулан гаргадаг.

Спортын томоохон арга хэмжээг зохион байгуулагч

Хэрэв томоохон спортын арга хэмжээний үеэр (жишээлбэл, Олимпын наадам, Дэлхийн аварга шалгаруулах тэмцээн, Азийн наадам гэх мэт) хориотой бодис ба арга хэрэглэх шаардлагатай бол томоохон спортын арга хэмжээг Зохион байгуулагч ЭЗ зөвшөөрөл олгоно.

ХҮЧИН ТӨГӨЛДӨР БУС ЭЗ

Онцгой тохиолдолуудад тамирчин хориотой бодис ба аргыг хэрэглэсний дараа ЭЗ зөвшөөрлийг авч болдог.

Хүчин төгөлдөр бус ЭЗ-д дараахь тохиолдолуудад олгогдох магадлалтай:

- эмнэлгийн яаралтай тусламж, эрүүл мэндийн огцом доройтол; эсвэл
- онцгой тохиолдлын улмаас тамирчинд хүсэлт гаргахад хангалттай хугацаа ба боломж байгаагүй бол бас ЭЗХ-д хүсэлтийг хянан үзэх цаг хугацаа хүрээгүйд

Хүчин төгөлдөр бус ЭЗ-д өргөдөл гаргахын тулд тамирчин ЭЗ олгох нөхцөлийг дагаж мөрдөх шаардлагыг хангасан эмнэлгийн баримт бичгийн бүрэн багцтай байх ёстой.

АНХААРУУЛГА!

Тамирчин допингийн хяналтын журмын үеэр ЭЗ зөвшөөрлийн хуулбарыг өгөх ёстой.